

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 11 maja 2015 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. odmówił wnioskodawcy M. kamińskiemu prawa do emerytury. W uzasadnieniu podniesiono ,iż wnioskodawca nie wykazał okresu 15 letniego zatrudnienia w warunkach szczególnych a udowodnił tylko 14 lat 4 miesiące i 20 dni pracy w takich warunkach. / decyzja w aktach ZUS/.

W dniu 20 maja 2015 roku odwołanie od powyższej decyzji wniósł wnioskodawca. Wskazał ,iż organ rentowy nie zliczył mu do pracy w warunkach szczególnych okresu wykonywania pracy w Zakładach (...) w Ż. w okresie od dnia 2 kwietnia 1980 roku do 14 grudnia 1982 roku oraz w Zakładach (...) W M. w NRD, gdzie wykonywał prace w warunkach szczególnych / odwołanie k- 2-2odw/.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie. W uzasadnieniu podniesiono ,iż brak jest dokumentów potwierdzających wykonywanie pracy w spornych okresach w warunkach szczególnych . Organ wskazał ,iż odmowa przyznania emerytury wynika z niewykazania przez wnioskodawcę okresu 15 lat zatrudnienia w warunkach szczególnych / odpowiedź na odwołanie k- 4-5/.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny :

Wnioskodawca M. K. urodził się w dniu (...), nie jest członkiem OFE / niesporne/.

W dniu 10 kwietnia 2015 roku wnioskodawca złożył wniosek o przyznanie mu emerytury . / wniosek w aktach ZUS /.

Wnioskodawca załączył do wniosku dokumenty potwierdzające jego zatrudnienie oraz wykonywanie pracy w warunkach szczególnych . Ponadto wnioskodawca złożył oświadczenie ,iż w Zakładach (...) w Ż. wykonywał pracę w warunkach szczególnych oraz wniósł o uznanie za pracę w warunkach szczególnych . Ponadto zwrócił się o uznanie okresu zatrudnienia na terenie NRD od 5.01.1978 do 17.03.1980. i od 25.02.1983 do 30.09.1986. W dniu 10 marca 2015 roku wnioskodawca złożył podanie o uznanie za pracę w warunkach szczególnych okresu zatrudnienia w zakładzie (...) B." w S. od dnia 1.03.1988 r do 31.05.1988 r jako pracy w warunkach szczególnych na stanowisku lakiernika. / świadectwa pracy , podania , zaświadczenia o wykonywaniu pracy w warunkach szczególnych w aktach ZUS/.

Wnioskodawca był zatrudniony w Zakładach (...) w Ż. w okresie od dnia 11 października 1977 r do 10 grudnia 1977 roku , w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku nastawiacza maszyn. Stosunek pracy został rozwiązany za porozumieniem stron. /oryginał świadectwa pracy koperta k- 51/.

Wnioskodawca został zatrudniony ponownie w Zakładach (...) w Ż. Wytwórni (...) październikowych od dnia 2 kwietnia 1980 roku na stanowisku sterowniczego automatyki i pracował do dnia 14 grudnia 1982 roku, w pełnym wymiarze czasu pracy. / świadectwo pracy w aktach osobowych koperta k- 51 /

W angażu z dnia 28 lipca 1980 roku wskazano ,iż wnioskodawca będzie od dnia 1 lipca 1980 roku wynagradzany według kategorii 7 ze stawką 17,60 zł/godz, premią regulaminową do 35% oraz dodatkiem za warunki uciążliwe 1 zł / godz natomiast pozostałe warunki u mowy pozostają bez zmian. W kolejnych angażach wnioskodawcy podnoszono wysokość stawki godzinowej w ramach 7 kategorii zatrudnienia oraz podwyższano procentowy wskaźnik premii. Pozostałe warunki wynagradzania nie ulegały zmianie./ angaże w aktach osobowych koperta k- 51/.

Zakłady (...) w Ż. zajmowały się produkcją płyt październikowych i wiórowych do produkcji mebli.

Wnioskodawca w okresie od 2 kwietnia 1980 roku do dnia 14 grudnia 1982 roku był zatrudniony na stanowisku sterowniczego automatyki i zajmował się obsługą prasy głównej, służącej do produkcji płyt październikowych. Prasa pracowała na głównej hali produkcyjnej, była rozgrzana do temperatury 160 °C . Na hali panował hałas oraz duże

zapylenia a ponadto wydobywały się uciążliwe wycieki, między innymi amoniaku ponieważ płyty były klejone na gorąco klejem mocznikowym. Wytwórnia płyt październowych pracowała na 3 zmiany. Pracownikom na hali produkcyjnej było przydzielane mleko.

Wnioskodawca obsługiwał prasę, która była ostatnim etapem ciągu technologicznego. (...) prasy wymagała jego stałej obecności. W przypadku konieczności zejścia ze stanowiska inny pracownik musiał go tymczasowo zastąpić. Wnioskodawca pracował bezpośrednio przy maszynie, obsługując jej pulpity główne. Pracownicy zatrudnieni na hali produkcyjnej, w tym i wnioskodawca mieli przydzielane ochronniki słuchu. Pracownicy unikali zakładania ich aby lepiej słyszeć pracę maszyn i je kontrolować. To samo dotyczyło wnioskodawcy. / zeznania wnioskodawcy 00:03:16 w zw. z 01:00:59 płyta CD k-66, zeznania świadków W. 00:43:38, Ł. K. 00:21:21, W. R. 00:29:48 płyta CD k- 66 /

W okresie od 25 lutego 1983 roku do dnia 30 września 1985 roku wnioskodawca był zatrudniony na stanowisku lakiernika w zakładach (...) w miejscowości M. na terenie dawnej Niemieckiej Republiki Demokratycznej / świadectwo pracy k- 69 / . Zakład ten zajmował się produkcją obrabiarek i szlifierek. Wnioskodawca pracował w pełnym wymiarze czasu pracy, pracował 8 godzin dziennie. Wnioskodawca pracował wyłącznie na lakierni. Pracownicy pracujący na lakierni używali ubrań ochronnych i masek. Proces lakierowania odbywał się ręcznie, nie był zhermetyzowany, lakierowano ręcznymi pistoletami wyroby końcowe. W powietrzu unosiły się opary lakieru. Wnioskodawca otrzymywał mleko w czasie pracy oraz maskę ochronną i fartuch przeciwpyłowy. / zeznania wnioskodawcy zeznania wnioskodawcy 00:03:16 w zw. z 01:00:59 płyta CD k-66, zeznania świadka R. N. 00:51:52 płyta CD k- 66/.

W dniu 10 kwietnia 2015 roku wnioskodawca złożył wniosek o przyznanie mu emerytury / wniosek w aktach ZUS/.

Decyzją z dnia 11 maja 2015 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. odmówił wnioskodawcy M. K. prawa do emerytury. W uzasadnieniu podniesiono, iż wnioskodawca nie wykazał okresu 15 letniego zatrudnienia w warunkach szczególnych a udowodnił tylko 14 lat 4 miesiące i 20 dni pracy w takich warunkach. / decyzja w aktach ZUS/.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie materiału dowodowego zebranego w sprawie opierając się na zeznaniach świadków Ł. K., W. R., M. W. oraz R. N. jak i na zeznania wnioskodawcy przesłuchanego w sprawie jako stronę. W ocenie Sadu zeznania świadków i wnioskodawcy są spójne i konsekwentne oraz wzajemnie się potwierdzają. Świadców Ł. K., W. R. i M. W. pracowali w tym samym okresie co wnioskodawca w Wytwórni (...) w Ż., widzieli wnioskodawcę przy pracy i w sposób pełny opisali warunki oraz charakter pracy wnioskodawcy. Podnieść należy, iż ich zeznania są zbieżne z zeznaniami wnioskodawcy a drobne rozbieżności w ich treści, w ocenie Sądu wynikają z upływu czasu i świadczą, iż zeznawali oni w sposób w pełni wiarygodny. Sąd nie dopatrył się żadnych przyczyn dla których można by odmówić im wiarygodności. Podnieść należy, iż z dokumentów archiwalnych wynika, iż wnioskodawcy był wypłacany dodatek za pracę w warunkach szczególnych, otrzymywał mleko z tytułu warunków pracy jakie panowały na hali produkcyjnej. Sąd uznał również za wiarygodne zeznania wnioskodawcy i świadka N. dotyczące zatrudnienia na terenie NRD na stanowisku lakiernika. Z dokumentów archiwalnych wynika, iż wnioskodawca w spornym okresie czasu był zatrudniony na tym stanowisku. Świadek N. pracował w tym samym zakładzie i miał codzienny kontakt z wnioskodawcą. Sąd nie dopatrył się żadnych okoliczności, które poddałyby w wątpliwość zeznania wnioskodawcy i świadka w tym zakresie.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

W myśl art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2015 roku Nr 748), ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy tj. w dniu 1 stycznia 1999 roku (art. 196 ustawy) osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat – dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz,
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Zaś ust. 2 w/w przepisu (wg stanu prawnego do dnia 31 grudnia 2012 roku) stanowił, że emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa oraz rozwiązania stosunku pracy - w przypadku ubezpieczonego będącego pracownikiem.

Od dnia 1 stycznia 2013 roku ust. 2 w/w przepisu uległ zmianie poprzez rezygnację ustawodawcy z warunku rozwiązania stosunku pracy (ustawa z dnia 11 maja 2012 roku o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw – art. 1 – Dz. U. z 2012r., poz. 637)

Zgodnie z art. 27 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 roku przysługuje emerytura, jeżeli spełnili łącznie następujące warunki: osiągnęli wiek emerytalny wynoszący co najmniej 65 lat (dla mężczyzn), oraz mają okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 25 lat (dla mężczyzn).

Stosownie do treści art. 32 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 roku, będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2 – 3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 pkt 1.

Według treści § 3 i 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 z późn. zm.) za okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury, zwany dalej „wymaganym okresem zatrudniania” uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczalnymi do okresów zatrudnienia. Pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn;
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Powołany wykaz wskazuje wszystkie te prace w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego.

W świetle § 2 ust. 1 tegoż rozporządzenia oraz zgodnie z orzecznictwem Sądu Najwyższego okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy, przy czym powyższe okoliczności pracownik jest obowiązany udowodnić (por. wyrok Sądu Najwyższego z 15 grudnia 1997 r. II UKN 417/97 – (...) i US (...) i wyrok Sądu Najwyższego z 15 listopada 2000 r. II UKN 39/00 Prok. i Prawo (...)).

Stosownie do § 2 ust. 2 rozporządzenia okresy takiej pracy stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według określonego wzoru, lub świadectwie pracy.

W przedmiotowym stanie faktycznym nie budzi wątpliwości fakt, iż wnioskodawca spełnia przesłanki ustawowe co do: wieku – wnioskodawca ukończył 60 lat w dniu 6 grudnia 2014 roku, braku członkostwa w otwartym funduszu

emerytalnym oraz wymaganych na dzień 1 stycznia 1999 roku okresów składkowych i nieskładkowych. W ocenie Sądu wnioskodawca spełnia również warunek, co do posiadania 15 lat pracy w warunkach szczególnych.

Regulacja § 2, statuująca ograniczenia dowodowe i obowiązująca w postępowaniu przed organem rentowym, nie ma zastosowania w postępowaniu odwoławczym przed sądem pracy i ubezpieczeń społecznych. W konsekwencji okoliczność i okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach Sąd uprawniony jest ustalać także innymi środkami dowodowymi niż dowód z zaświadczenia zakładu pracy, w tym zeznaniami świadków (por. uchwała Sądu Najwyższego z 27 maja 1985 r. sygn. III UZP 5/85 – LEX 14635, uchwała Sądu Najwyższego z 10 marca 1984 r. III UZP 6/84 – LEX 14625).

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy na okoliczność pracy wykonywanej przez wnioskodawcę w szczególnych warunkach dopuścił dowód z zeznań świadków i z przesłuchania wnioskodawcy oraz przeprowadził dowód z dokumentacji osobowej ze spornych okresów zatrudnienia.

Jak wynika ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego wnioskodawca w spornych okresach zatrudnienia w Zakładach (...) w Ż. oraz w Zakładach (...) wykonywał pracę w warunkach szczególnych, co znajduje potwierdzenie w zeznaniach świadków, wnioskodawcy i pośrednio w załączonej archiwalnej dokumentacji pracowniczej.

Analiza treści wykazu A do powołanego rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku wskazuje, że prace przy produkcji i wykańczaniu wyrobów włókienniczych są wymienione są w Dziale VII poz. 4. Pomocnicze znaczenie w tym zakresie stanowi wykaz zawarty w załączniku nr 1 do Zarządzenia Nr 7 Ministra Przemysłu Chemicznego i Lekkiego z dnia 7 lipca 1987 roku

w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w zakładach pracy resortu przemysłu chemicznego i lekkiego (Dz. Urz. MG z 1987 r., nr 4, poz. 7). W wykazie A, dziale VII (w przemyśle lekkim) pkt 1 (obróbka surowców włókienniczych i ich przędzenie) pod pozycją 29 wśród stanowisk, na których wykonywana jest praca w warunkach szczególnych wymieniono sterownicze urządzeń automatycznych. A zatem na stanowisku które zajmował wnioskodawca praca tam wykonywana powinna by ć zaliczona do pracy wykonywanej w warunkach szczególnych zgodnie ze wskazanymi powyżej przepisami.

Praca wykonywana przez wnioskodawcę na stanowisku lakiernika w Zakładach (...) na terenie NRD również winna być zaliczona do pracy wykonywanej w warunkach szczególnych. Praca polegająca na lakierowaniu ręcznym lub natryskowym nie zhermetyzowanym jest wskazana w wykazie A do powołanego rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w Dziale XIV – prace różne – pod pozycją 17.

Przyczyną nieuwzględnienia przez organ rentowy tych okresów do stażu pracy w warunkach szczególnych było nie przedłożenie dowodów w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, mających wpływ na ustalenie prawa do emerytury.

W związku z powyższym, stwierdzić należy, iż ubezpieczony wykazał, iż stale, a więc w sposób ciągły w ramach obowiązującego go pełnego wymiaru czasu pracy świadczył pracę w okresach nieuznanych przez organ rentowy wymienione w wykazie A załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku.

Reasumując Sąd przyjął, iż wnioskodawca posiada okres zatrudnienia w warunkach szczególnych w wymiarze przekraczającym 15 lat oraz spełnia pozostałe przesłanki do nabycia prawa do emerytury w obniżonym wieku.

Na mocy art. 129 ust. 1 ustawy świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu. Wnioskodawca złożył wniosek o emeryturę w dniu 10 kwietnia 2015 roku, zaś wiek 60 lat ukończył w dniu 13 lipca 2013 roku, a zatem prawo do emerytury należało wnioskodawcy przyznać od dnia 1 kwietnia 2015 roku.

W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., zmienił zaskarżoną decyzję i orzekł jak w sentencji.

ZARZĄDZENIE

odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi organu rentowego wraz z aktami rentowymi.

7.04.2015